

Az MNB H-JÉ-I-B-336/2017. számú határozata a Sberbank Magyarország Zártkörűen Működő Részvénytársasággal szemben felügyeleti intézkedések alkalmazásáról és bírság kiszabásáról

A Sberbank Magyarország Zártkörűen Működő Részvénytársaságnál (székhelye: 1088 Budapest, Rákóczi út 7.) (Bank) lefolytatott átfogó vizsgálat során a Magyar Nemzeti Bank (székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) (MNB) a következő

h a t á r o z a t o t

hozza.

I. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy pénzügyi szolgáltatási tevékenysége során az egyes pontokban/alpontokban foglalt határidőre, valamint azt követően folyamatosan az alábbi felügyeleti intézkedéseknek tegyen eleget:

1. Hitelkockázat

1.1. A fedezetek értékelése és kezelése során 2018. március 31. napjáig

a) módosítsa az Ingatlanszakértési és hitelbiztosítéki érték megállapítási szabályzatában meghatározott hitelbiztosítéki érték definíciót a határozat indokolásában rögzített irányadó jogszabályban foglalt hitelbiztosítéki érték definícióval egyező módon, illetőleg azt a jövőben mindenkor a jogszabályi előírás szerint alkalmazza,

b) Ingatlanszakértési és hitelbiztosítéki érték megállapítási szabályzatát gyakorlatának megfelelően módosítsa, és ennek keretében rögzítse a határozat indokolásában tárgyalt egyedi esetekben elfogadható ingatlan-értékbecslés tartalmi elemeit,

c) végezze el az Ingatlanszakértési és hitelbiztosítéki érték megállapítási szabályzatában meghatározott rendszeres – hároméves, illetőleg egyéves - ingatlan-piaci érték felülvizsgálatokat, illetve vizsgálja át az átértékelt lakóingatlan-portfólióját a Bank által vásárolt lakáspiaci árindex alkalmazása mellett,

d) az ingatlanok ellenőrzésére vonatkozóan a Fedezetértékelési, illetőleg az Ingatlanszakértési és hitelbiztosítéki érték megállapítási szabályzataiban foglalt szabályokat hozza összhangba az alkalmazott gyakorlattal,

e) a Vizsgálat által feltárt esetekben Ingatlanszakértési és hitelbiztosítéki érték megállapítási szabályzatának megfelelően számolja újra a hitelbiztosítéki értéket, valamint a jövőben maradéktalanul vegye figyelembe azon belső szabályzati követelményét, miszerint a hitelbiztosítéki érték meghatározásakor a levonás a forgalmi érték minimum 20%-a;

1.2. A problémás ügyek kezelése során 2018. március 31. napjáig az esedékes és lejárt követeléseinek behajtása érdekében a késedelmes állományának behajtása során úgy alakítsa erőforrásait és folyamatait, hogy azok a mindennapi működés elvégzését biztosítsák, valamint mindenkor tartsa be az elvégzésre váró feladatok határidejét;

1.3. A lakossági hitelezés területén 2018. március 31. napjáig

a) készítsen a tulajdoni lapok adattartalmának ellenőrzésére és a kapcsolódó egyéb feladatokra vonatkozó eljárásrendet,

b) Kockázatvállalási szabályzatának belső hitelezésre vonatkozó rendelkezéseit egészítse ki az indokolásban megjelölt, irányadó jogszabályban foglalt előírásoknak megfelelően;

1.4. A vállalati hitelezés területén 2018. március 31. napjáig az Ügyfélcsoportok nyilvántartása és kezelése szabályzatát akként módosítsa, hogy az biztosítsa az ügyfélcsoportok teljes körű feltárását és kezelését az indokolásban foglalt jogszabályi rendelkezés által elvárt, megfelelő nagykockázat-vállalás kezelési folyamat érdekében, mind az ügyfélcsoportok létrehozása, mind a monitoring folyamat során;

1.5. Az ügyfélminősítés területén 2018. március 31. napjáig a felmerülő kockázatok megállapításának, mérésének és nyomon követésének teljes körű biztosítása érdekében alakítsa ki az ügyfél szegmentáció és a minősítés közötti konzisztenciát;

1.6. Az ügyletek minősítése és átstrukturálása területén 2018. március 31. napjáig Ügyletminősítési, értékvesztési- és céltartalékképzési szabályzatát aktualizálja a 2017. január 1. napjától hatályos irányadó jogszabálynak megfelelően, valamint a gyűjtőszámlákat, és a gyűjtőszámla kapcsolattal rendelkező lakossági

jelzáloghitelek közül a Vizsgálat által megjelölt eseteket a Bank a 2018-tól bevezetésre kerülő IFRS rendszere alapján vizsgálja át, és szükség esetén sorolja át az irányadó jogszabályban előírt, megfelelő minősítési kategóriába.

2. Adatszolgáltatás, Adatminőség

2.1. Az adatszolgáltatás szabályozásának megfelelése érdekében 2018. március 31. napjáig Adatszolgáltatási szabályzatát módosítsa az aktuális adatszolgáltatási jogszabálynak megfelelően, illetőleg a jövőben évente akként frissítse, hogy a frissítések lekövessék az egyes adatszolgáltatási táblák módosulásait, változásait;

2.2. A teljesítő és nem teljesítő kitétségek adatszolgáltatásának megfelelése érdekében

a) 2017. december 31. napjáig adatszolgáltatási tábláinak – különösen a 7F-Projektfinanszírozási hitelek, a 14HD - Mikro-, kis és közép vállalkozások részesedése a hitelintézetek által a vállalkozásoknak folyósított hitelek közül és hitelállomány, valamint az NPET - Teljesítő és nem teljesítő kitétségek - Összesen tábláinak a jogszabályi előírásnak megfelelő adatszolgáltatása érdekében végezze el a szükséges IT fejlesztést, valamint a jövőben mindenkor teljes körű, és hiánytalan adatszolgáltatást biztosítson az MNB részére,

b) 2018. március 31. napjáig erősítse meg a nem teljesítő/teljesítő kitétségek, a nem pénzügyi vállalatok, a nem pénzügyi vállalatokból projekthitelek, valamint a háztartásból lakóingatlan fedezett hitelek leválogatásával kapcsolatos folyamatait és kontrolljait, tartsa be a Vizsgálat idején hatályos adatszolgáltatási jogszabály tartalmi követelményeiben, valamint kitöltési útmutatójában foglaltakat, továbbá az NPET tábla hibás mezőit javítsa ki visszamenőlegesen 2015. január 1-től, és e javított adatszolgáltatást a javításra vonatkozó szabályok szerint küldje be az MNB-hez;

2.3. A mérlegen kívüli tételek - függő-, és jövőbeni kötelezettségek adatszolgáltatása során 2017. december 31. napjáig adatszolgáltatási tábláinak – különösen a C12H111, C12H131, C12H133, C12H135, C12H143 soroknak az NPET5 - pénzügyi garancia vállalások sorral való konzisztenciája, és a jogszabályi előírásnak megfelelő adatszolgáltatás érdekében végezze el a szükséges IT fejlesztést, valamint a jövőben mindenkor teljes körű, és hiánytalan adatszolgáltatást biztosítson az MNB részére;

2.4. A fedezetek, biztosítékok, és egyéb mérlegen kívüli tételek adatszolgáltatása során 2017. december 31. napjáig a jogszabályi előírásoknak megfelelően végezze el a fedezet szinten egyértelmű analitika előállításánál alkalmazandó feldolgozási szabályok dokumentálását a 8PBF táblához kapcsolódó analitikában;

2.5. Az átstrukturált hitelekre vonatkozó adatszolgáltatás során 2018. március 31. napjáig erősítse meg az átstrukturált nem pénzügyi vállalatok, az átstrukturált háztartási hitelek, valamint a projekthitelek leválogatásával kapcsolatos folyamatait és kontrolljait, és az FBET tábla hibás mezőit visszamenőlegesen 2015. január 1-től javítsa ki, továbbá a javított adatszolgáltatást a javításra vonatkozó szabályok szerint küldje be az MNB-hez;

2.6. A belső hitelekre vonatkozó adatszolgáltatás területén 2018. március 31. napjáig a határozat indokolásában foglaltak szerint módosítsa a C43H adatszolgáltatási táblát, valamint a jövőben mindenkor az aktuális adatszolgáltatási rendelet tartalmi követelményeiben és kitöltési útmutatójában foglaltaknak megfelelően biztosítsa adatszolgáltatását az MNB részére;

2.7. A projektfinanszírozásra vonatkozó adatszolgáltatása tekintetében 2017. december 31. napjáig erősítse meg a projektfinanszírozási hitelek leválogatásával kapcsolatos folyamatait és kontrolljait, a 7F tábla hibás mezőit visszamenőlegesen 2015. január 1-től javítsa ki, valamint a javított adatszolgáltatást a javításra vonatkozó szabályok szerint küldje be az MNB-hez;

2.8. Az adatkezelés minőségének javítása érdekében 2018. március 31. napjáig küszöbölje ki a KHR azonosító adatokkal kapcsolatos hiányosságait, valamint ennek érdekében végezze el a szükséges IT fejlesztéseket.

3. Informatika

3.1. A távadatvitel kezelésének és ellenőrzésének jogszabályi megfelelése érdekében 2018. március 31. napjáig vizsgálja felül az elektronikus levelezési rendszere védelmi megoldásainak biztonsági paramétereit, és terjessze ki az elérhető biztonsági funkciókat a levelezésének védelme érdekében, biztosítva ezzel az üzenettovábbítás (tavadatvitel) bizalmasságát, sértetlenségét és hitelességét;

3.2. A hardver-szoftver konfiguráció nyilvántartásának jogszabályi megfelelése érdekében 2018. március 31. napjáig alakítsa ki az informatikai rendszert alkotó ügyviteli, üzleti szoftvereszközök, a telepített szoftverek és azok használatára jogosító licencek teljes körű nyilvántartását, és azt mindenkor, folyamatosan tartsa naprakész állapotban;

3.3. Az informatikai biztonsági rendszer védelmének teljes körű kialakítása érdekében 2017. december 31. napjáig, majd azt követően folyamatosan gondoskodjon az internetbanki és mobilbanki rendszereinek a

jogszabályban előírt, az informatikai biztonsági rendszer önvédelmére, kritikus elemei védelmének zártságára vonatkozó ellenőrzés teljes körűségéről, továbbá a jövőben rendszeresen hajtsa végre a szabályzataiban előírt vizsgálatokat;

3.4. A jogosultságok kezelésének és ellenőrzésének jogszabályi megfelelése érdekében 2018. március 31. napjáig gondoskodjon a jogszabályban előírt, és az informatikai biztonsági kockázatelemzés alapján indokolt védelmi intézkedések megvalósításáról, az üzletileg összeférhetetlen szerepkörök megfelelő szétválasztásáról, a rendszer szabályozott, ellenőrizhető és rendszeresen ellenőrzött felhasználói adminisztrációjáról, valamint az intézkedések végrehajtásának folyamatos nyomon követéséről;

3.5. A rendkívüli helyzetek kezelésének és az üzletment-folytonosság biztosításának jogszabályi megfelelése érdekében 2018. március 31. napjáig a BCP és DRP terveiben fennálló hiányosságokat javítsa ki, és teljes körű, együttes BCP és DRP tesztekkel bizonyítsa felkészültségét a rendkívüli helyzetek kezelésére;

3.6. A kiszervezett tevékenységek bejelentési kötelezettségének való maradéktalan megfelelés érdekében 2018. március 31. napjáig vizsgálja felül az egyes rendszereihez hozzáférő harmadik személyek körét, majd a vizsgálat alapján a kiszervezésre, és a kiszervezés bejelentésére vonatkozó jogszabályi előírásoknak tegyen eleget azon cégek és személyek esetében, akik megbízási szerződés alapján éles ügyfeladatokhoz, vagy pénzügyi ágazati törvény által titok körébe sorolt adatokhoz férhetnek hozzá.

4. Tőke

4.1. A kitettségek jelentését a COREP adatszolgáltatásban 2018. március 31. napjáig vizsgálja át, és szükség esetén a vonatkozó jogszabályi előírásban foglaltak szerint úgy módosítsa, hogy a kitettségeket az eredeti kitettségi osztályba sorolja, attól függetlenül, hogy az egyes kitettségek a besorolásuk szerinti kitettségi osztályban milyen kockázati súlyt kapnak;

4.2. A kis- és középvállalkozásként való besorolás jogszabályi megfelelése érdekében 2017. december 31. napjáig aktualizálja a határozatban megjelölt ügyfelek árbevételét, és az ügyfeleket a vonatkozó jogszabályban előírt éves árbevétel alapján sorolja be a kis- és középvállalkozás kategóriába, valamint a jövőben a besorolás elvégzésekor vegye figyelembe az éves árbevételt, illetőleg az erre vonatkozó adat hiánya esetén a kedvezményes súlyozás szorzóját - a jogszabályi tiltásnak eleget téve - ne alkalmazza;

4.3. A lejárati eltérések kezelésének során a Bank a jövőben ne vegyen figyelembe olyan fedezeteket, amelyek a kockázattal súlyozott kitettségérték számításához a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint nem megfelelőek, és ennek érdekében javítsa kontrollpontjait - így a négy szem elvét, és az automatizált ellenőrzést - az esetleges hibák elkerülése végett;

4.4. A kitettségi osztályba sorolás területén 2017. december 31. napjáig a határozat indokolásában megjelölt állományt sorolja át a jogszabályi előírásnak megfelelő kitettségi osztályba, valamint a jövőben mindenkor maradéktalanul tegyen eleget az ügyfélszegmentálásra vonatkozó jogszabályi előírásoknak;

4.5. A kockázati súlyozás területén 2018. március 31. napjáig javítsa ki a határozat indokolásában megjelölt projekthitelek kockázati súlyát, és a hibák kiküszöbölése érdekében erősítse meg a kontrollpontokat;

4.6. A szavatoló tőke, illetőleg a tőkemegfelelés számítása során 2017. december 31. napjáig

a) a mérlegen kívüli állományokat és kitettségértékeket 2017. január 1. napjára visszamenőlegesen a COREP adatszolgáltatási táblákban a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően jelentse,

b) a C_16.00 - Működési kockázatok tőkekövetelménye tábla irányadó mutató (1-3) oszlopait 2017. március 1. napjára visszamenőlegesen akként módosítsa, hogy abban az irányadó mutató értékét, ne pedig a tőkekövetelmény értékét jelentse;

5. Számvitel

5.1. A függő kötelezettségek nyilvántartását 2017. december 31. napjáig akként módosítsa, hogy a még ki nem fizetett kártalanítási összeget függő kötelezettségként mutassa ki a mérlegen kívüli kötelezettségek között, valamint kapcsolódóan a 0. Nyilvántartási számlák számlaosztályban, és a C12H adatszolgáltatási tábla vonatkozó C12H213 sorában is,

5.2. A céltartalékképzés területén 2017. december 31. napjáig a szabályzatában foglalt előírásoknak megfelelően képezzen céltartalékot a Vizsgálat által feltárt ügyekre, valamint a jövőben mindenkor a céltartalék képzésre irányadó jogszabályi előírások és a szabályzatában rögzített előírások alapján járjon el;

6. Vállalati irányítás

A felügyelőbizottság összetételét 2018. március 31. napjáig akként módosítsa, hogy a tagok között - a vonatkozó jogszabályban foglalt feltételek fennállása esetén, az ott meghatározott előírás szerint - a munkavállalói küldöttek is részt vegyenek;

7. OBA betétnyilvántartás

A Bank a jövőben kizárólag az irányadó jogszabályi előírás és a díjbevallás kitöltési útmutatónak megfelelően állapítsa meg és jelentse az OBA által biztosított és nem biztosított betétállományokat Díjbevallásában;

8. Likviditási kockázat

A Bank mindenkor feleljen meg a hitelintézetek forint lejáratí összhangjának szabályozására vonatkozó jogszabályban meghatározott jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatónak és ezt megfelelően igazolja az MNB részére.

II. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzése és megakadályozása, valamint az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtása körében az alábbi felügyeleti intézkedéseknek tegyen eleget:

1. A tényleges tulajdonosi nyilatkoztatás területén 2017. december 31. napjáig

a) tegye meg a szükséges intézkedéseket a tényleges tulajdonosi nyilatkozatokra vonatkozó irányadó jogszabályi rendelkezések betartása, és a feltárt jogsértések megszüntetése érdekében, valamint

b) folytasson le belső vizsgálatot annak tisztázására, hogy mely okok vezettek a jelen határozat indokolásának II.1. pontjában foglalt jogszabálysértések kialakulásához, és a belső vizsgálat eredményének függvényében a felelőssel/felelősökkel szemben tegye meg a szükséges intézkedéseket.

2. A szankciós szűrés gyakorlata során a jövőben mindenkor maradéktalanul feleljen meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, és mind a meglévő, mind az új ügyfelei és azok tényleges tulajdonosai vonatkozásában mindenkor teljes körűen hajtsa végre azokat a szűrés feladatokat, amelyek biztosítják a szankciós listák alapján történő bejelentési kötelezettség maradéktalan végrehajtását.

3. A bejelentési és a képzési gyakorlatával összefüggésben 2017. december 31. napjáig

a) tegye meg a szükséges intézkedéseket az irányadó jogszabályi rendelkezések betartására, a feltárt hiányosságok megszüntetésére, amelynek keretében

b) intézkedjen a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni tevékenységet ellátó alkalmazottak (vezetők) speciális képzési programban való részvétele érdekében, illetőleg biztosítsa, hogy a Bank rendelkezzen megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező alkalmazottakkal (vezetőkkel) a pénzmosás gyanús tranzakciók bejelentése érdekében.

4. Adatszolgáltatási kötelezettségére vonatkozóan 2017. december 31. napjáig, és azt követően folyamatosan biztosítsa a folyamatba épített ellenőrzések hatékonyságát, gondoskodjon a szükséges folyamatok megfelelő kialakításáról, biztosítsa a jelentések közötti konzisztencia maradéktalan érvényesülését, építsen ki kontrollt az adatszolgáltatási táblák egyezőségének vizsgálatára, továbbá fordítson kiemelt figyelmet az indokolásban megjelölt adatszolgáltatási táblák tartalmi követelményeit meghatározó rendelkezések maradéktalan érvényesülésére.

5. A jogszabályi előírások megfelelő ismerete, és a prudens működés megteremtése érdekében 2017. december 31. napjáig gondoskodjon az alkalmazottak (vezetők) speciális képzési programban való részvételéről a vonatkozó hatályos, aktualizált képzési anyagok alapján.

III. Az MNB felszólítja a Bankot, hogy a befektetési szolgáltatási tevékenysége során legkésőbb 2017. december 31. napjáig, és azt követően folyamatosan az alábbi felügyeleti intézkedéseknek tegyen eleget:

1. biztosítsa az ügyfelek részére vezetett ügyfélszámla, értékpapírszámla feletti rendelkezési jog gyakorlására vonatkozó hatályos jogszabályi előírások betartását,

2. az MNB felé fennálló adatszolgáltatási kötelezettségét a mindenkor hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően teljesítse.

IV. Az MNB rendkívüli adatszolgáltatás keretében kötelezi a Bankot, hogy a jelen határozat rendelkező részében foglalt felügyeleti intézkedések teljes körű végrehajtásának ellenőrzéséről készített - az Igazgatóság által megtárgyalt és a Felügyelő Bizottság által jóváhagyott - belső ellenőri jelentést

a) a rendelkező rész I. főpontja alatt felsorolt felügyeleti intézkedések - kivéve az I.8. pontot - tekintetében 2018. május 31. napjáig,

b) a rendelkező rész II.1., II.3., II.4. és II.5. pontjában foglalt felügyeleti intézkedések tekintetében 2018. január 31. napjáig,

c) a rendelkező rész III.1. pontjában elrendelt felügyeleti intézkedés tekintetében 2018. február 28. napjáig küldje meg az MNB részére.

V. Az MNB kötelezi a Bankot a határozat rendelkező részének

- a) I. főpontjában - kivéve az I.8. pontot - elrendelt felügyeleti intézkedések alapjául szolgáló jogszabálysértések miatt 22.250.000,- Ft, azaz Huszonkettőmillió-kettőszázötvenezer forint összegű felügyeleti bírság,
 - b) II. főpontjában elrendelt felügyeleti intézkedések alapjául szolgáló jogszabálysértések miatt 21.000.000,- Ft, azaz Huszonegymillió forint összegű felügyeleti bírság,
 - c) III. főpont III.1. pontjában elrendelt felügyeleti intézkedés alapjául szolgáló jogszabálysértés miatt 200.000,- Ft, azaz Kettőszázezer forint összegű felügyeleti bírság,
- össességében 43.450.000,- Ft**, azaz Negyvenhárommillió-négyszázötvenezer forint összegű felügyeleti bírság megfizetésére.

Az MNB felhívja a Bank figyelmét, hogy amennyiben jelen határozati kötelezéseknek nem, vagy nem teljes körűen, illetve késedelmesen tesz eleget, az MNB-nek jogszabályban biztosított intézkedések alkalmazására van lehetősége, ideértve további bírság kiszabását is.

Az eljárás során eljárási költség nem merült fel.

A kiszabott felügyeleti bírságot a kiszabásáról hozott határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 (harminc) napon belül kell az MNB-nek a 19017004-01678000-30900002 számú számlájára – „felügyeleti bírság” megjelöléssel, valamint a határozat számának feltüntetésével – befizetni. A felügyeleti bírság befizetésére meghatározott határidő elmulasztása esetén, a be nem fizetett bírságösszeg után késedelmi pótlék felszámítására kerül sor, melynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd (háromszázhatvanötöd) része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék. A késedelmi pótléket az MNB hivatkozott számú számlájára kell befizetni, a határozat számának feltüntetésével „késedelmi pótlék” megjelöléssel. A kiszabott és meg nem fizetett bírságot, valamint a meg nem fizetett vagy késedelmesen megfizetett bírság miatt felszámított késedelmi pótléket az állami adóhatóság adók módjára hajtja be.

Budapest, 2017. szeptember 22.

A Pénzügyi Stabilitási Tanács, mint a hatáskör gyakorlója
Dr. Windisch László
alelnök, kiadmányozó